

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Balázs László Tibor ügyvéd által képviselt felperesnek az I. rendű, a dr. Brolly Tamás ügyvéd által képviselt II. rendű, a személyesen eljáró III. rendű, a dr. Tóth Károly ügyvéd által képviselt IV. rendű és V. rendű, a személyesen eljáró VI. rendű és VII. rendű, a dr. Tóth Károly ügyvéd által képviselt VIII. rendű alperesek ellen tulajdonjog megállapítása iránt a Fejér Megyei Bíróság előtt P.22.152/2005. számon folytatott és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.391/2007/4. számú ítéletével befejezett perében, az említett számú jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű valamint a II. rendű alpereseknek 50.000 (ötvenezer) - 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Indokolás:

A felperes 1947-ben megörökölte az m-i 227-228. helyrajzi számú ingatlanokat valamint az 55-59. és 54. helyrajzi számú ingatlanok 1/2 illetőségét, amelyeket az egyes házingatlanok állami tulajdonba vételéről szóló 1952. évi 4. tvr. (a továbbiakban: tvr.) alapján kártalanítás nélkül az I. rendű alperes tulajdonába vettek. Az ingatlanok és az illetőségek tulajdonosai (megosztásokat, területátjegyzéseket és a helyrajzi számok változását követően) jelenleg a II-VIII. rendű alperesek. A felperes az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges

kárpótlásáról szóló 1991. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Kpt.) alapján eljárást indított, majd a kárpótlási határozat bírósági felülvizsgálatát kérte, azonban keresetét a Pesti Központi Kerületi Bíróság - a Fővárosi Bíróság által helybenhagyott - ítéletével elutasította.

A jelen perben a felperes módosított keresetében (amelyet az elsőfokú eljárásban 18. sorszámon benyújtott beadványa tartalmaz) a Ptk.123.§-a alapján annak megállapítását kérte, hogy tulajdonjoga fennáll, mert a II-VIII. rendű alperesek tulajdonjogukat nem a tulajdonostól, emellett jogcím nélkül szerezték. Mivel az eredeti állapot nem állítható helyre, tulajdonjogára az 1947. évi XVIII. törvénnyel becikkelyezett Párizsi Békeszerződés 26. és 27. cikkeire figyelemmel az I. rendű alperes kötelezését kérte az ingatlanok értéke kétharmadának megfelelő kártalanítás, valamint költségeinek megfizetésére, míg a további alperesekkel szemben keresete mindezek tűrésére kötelezésre irányult.

Az I-V. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, a VI-VII. rendű alperesek nem tettek érdemi nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet, a másodfokon eljáró ítélőtábla az ítéletet helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolása szerint az I. rendű alperes a Ptk.120.§ (1) bekezdésének megfelelő hatósági határozatokkal szerzett tulajdonjogot, amelyek utólagos felülvizsgálatára - a Legfelsőbb Bíróság BH2004.39. számon közzétett eseti döntésében kifejtettek szerint - nincsen lehetőség. A felperes a Kpt. alapján léphetett fel igényével, azonban teljes kártalanítására nem volt mód, a Párizsi Békeszerződés pedig nemzetközi megállapodás, amely az aláíró államokat kötelezte, s nem keletkeztetett magánjogi alapot a felperes számára kárpótlás vagy kárrendezés követelésére.

A jogerős ítélet ellen - mindkét fokon eljáró bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és a keresetnek helyt adó ítélet meghozatala, költségeinek megtérítése végett - a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Változatlan álláspontja szerint a Párizsi Békeszerződés magánjogi jogviszonyt hozott létre a felperes és az I. rendű alperes között, ezért „lényegében kötelmi jogcímen előterjesztett” keresetének elutasítása jogszabálysértő. Kihangsúlyozta: nem a korábbi közigazgatási határozatok felülvizsgálatát kérte, a tulajdonával kapcsolatos kötelmi igényére pedig sem az alaptörvény, sem az egyéb törvények nem tartalmaznak korlátozást, s nemcsak a Kpt. alkalmazható. Az Alkotmánybíróság 27/1991.(V.20.) AB határozata utat engedett a károsultak igényének méltányossági alapon történő előterjesztésére, ugyanakkor nem

említette, hogy ezek kizárólag a Kpt. alapján bírálhatók el, így a Párizsi Békeszerződés alkalmazásra kerülhet.

Az I. és II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nyújtottak be, amely a jogerős ítélet hatályban tartására és költségeik megtérítésére irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes - az előbbieken már részletezett - módosított keresetében tulajdonjoga fennállásának alapjaként a Ptk.123.§-ára hivatkozott, amely rendelkezés azonban az elbirtoklás nyugvására vonatkozik, nem a felperes tulajdoni igényéhez biztosít jogalapot.

Az 1947. február 10. napján aláírt Párizsi Békeszerződés a második világháborúban győztes nagyhatalmak és a vesztes Magyarország között a hadi eseményekkel kapcsolatban felmerült kérdéseket rendezte. A békeszerződésnek - a felperes keresetének jogalapjaként megjelölt - 26. és 27. cikkei az 1939. szeptember 1. napja, valamint a szerződés életbe lépése, 1947. július 25. között a második világháború eseményei kapcsán elvont anyagi javak és jogok visszaállítását rendelte el, mégpedig az 1939. szeptember 1. napján fennállott állapotnak megfelelően. Azt a felperes sem állította, hogy a jelen perrel orvosolni kívánt sérelmei a második világháború eseményeivel kapcsolatban és a megjelölt időtartam alatt keletkeztek. A felperes ingatlanainak és illetőségeinek tulajdonjogát nem a második világháború eseményeinek eredményeként, hanem a későbbiekben, a szocialista államépítés időszakában lefolytatott államosítással vesztette el, azok az 1952. évi 4. tvr. alapján - a felperes előadása szerint 1952-ben és 1963-ban - kerültek az I. rendű alperes tulajdonába. Mivel a Párizsi Békeszerződés nem a felperest ért sérelemmel kapcsolatos jogelveket és gazdasági rendelkezéseket tartalmaz, ezért a sérelmek rendezésére nem alkalmazható.

A felperest ingatlanainak államosításával sérelem érte. E sérelem orvoslásának előfeltételét az Alkotmánybíróság teremtette meg azzal, hogy 27/1991.(V.20.) AB számú határozatával megsemmisítette - továbbiak mellett - az egyes házingatlanok állami tulajdonba vételéről szóló 1952. évi 4. tvr-t. Az Alkotmánybíróság azonban nem szabta meg a sérelmek rendezésének módját, határozatának indokai szerint az erről való gondoskodás az I. rendű alperes feladata. Az I. rendű alperes az állampolgárok tulajdonában 1949. június 8-át követően okozott sérelmek orvoslására és károk rendezésére a már említett Kpt-t alkotta meg, amely kárpótlási jegy kibocsátásával és csupán részlegesen tette lehetővé a jogosultak kárpótlását. (Itt jegyzi meg a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes perbeli igényei e

törvény hatálya alá tartoztak, és a felperes élt is a törvény adta lehetőséggel, hiszen kárpótlási kérelmet nyújtott be.) A felperes a jelen perben a részleges kárpótlást meghaladó kárának megtérítését igényli, erre azonban a hatályos jogszabály hiányában nincs lehetőség.

Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp.275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp.270.§ (1) bekezdése értelmében alkalmazott Pp.78.§ (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségek az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó felperest terhelik.

Budapest, 2008. április 14.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró